

Boekbespreking

Het jaarboekje der Canadese Gereformeerde Kerken

Kerkbouw der geëmigreerde gezinnen

Banden van bloed en van Geest zijn het, die de aandacht in deze jaren steeds weer richtten en gericht houden op wat in andere delen van de wereld zich bezig is te voltrekken. „Te voltrekken” zeggen we, al lijkt dit woord misschien wat zwaarwichtig, als men weet, dat het hier gaat om een landverhuizing, neen, niet van hele volken, zoals de geschiedenis die wel te zien gegeven heeft, maar van 'n aantal gezinnen slechts, die in de onmetelijke vlakten van het gindse land schier in het niet verzinken. En toch handhaven we dit woord, omdat we volhouden, dat er zich inderdaad iets „voltrekt”. Want het zijn niet slechts gezinnen die wegtrekken (vandaar die bloedbanden, die trekken blijven), maar het zijn ook weer gezinnen, die daarginds arriveren, waardoor de mogelijkheid van kerkbouw elders, gegeven is niet alleen, maar sinds enige jaren ook blijde werkelijkheid werd in trouwe gehoorzaamheid aan het Woord (vandaar die Geestesbanden). Alle berichten, die ons slechts fragmentarisch, hier door een brief van een verwante, daar door een berichtje in een krant, bereiken, waren en zijn ons dan ook steeds voorwerp van meer dan gewone belangstelling. Maar het bleef fragmentarisch, je kreeg geen totaal-beeld vaak. En dat is toch wel nuttig en nodig. Want die gezinnen daar leven niet los van de omgeving waarin ze terecht gekomen zijn. En daarom is van zo groot gewicht te weten in welke gemeenschappen die gezinnen staan, en of daarin de trouw aan het Woord bewaard wordt, en of de strijd soms ook zwaar is. Daarbij heeft de gemeenschap der kerk de eerste aandacht, „Gezin en kerk”, „Kerk en gezin”, rond deze twee ginds, bewoog en beweegt zich onze aandacht, als het goed is en zoals het behoort.

Om nu die aandacht te richten, niet door fragmentarische gegevens, doch door een „ordelijk verhaal van de dingen” is het van grote betekenis, dat de eerste staalkaart van dat gemeenschapsleven is ontworpen. In een boekje van 86 bladzijden. Onder leiding van de brs D. M. Barendregt, Joh. de Haas en ds W. Loopstra. Acht jaar na de Vrijmaking, 1952, eerste jaargang.

Allereerst trekken de gegevens van het negental

Canadese Gereformeerde Kerken de aandacht. Het blijkt uit het statistisch overzicht, dat het aantal leden eerder boven dan beneden de 2000 ligt. De groei gaat snel, is bijna niet op papier vast te leggen. Reeds vijf predikanten, uit Nederland overgekomen, dienen deze kerken. In de statistiek valt op, dat, in tegenstelling met 't bestaande handboek en wat tot nu toe altijd gewoonte is geweest, niet alleen het aantal leden, maar ook het aantal gezinnen vermeld wordt bij iedere kerk. Uitsluitend een Amerikaanse gewoonte om de grootte van een kerk uit te drukken naar het aantal „families” (gezinnen) of, onbedoeld misschien, een Schriftuurlijke, en daarom navolgenswaardige, waar de Schrift bij de opbouw van de kerk meer nadruk legt op de geslachten en gezinnen, dan op de losse „zielen”? De structuur van het volk Gods op aarde immers is herstel van de oorspronkelijke mensheid, die opgebouwd is uit geslachten en gezinnen, waarvan de voltooiing der kerk eens de harmonie zal vertonen. Het aantal gezinnen blijkt 297 te zijn.

Verder vindt men niet alleen vermeld de diverse adressen van een bepaalde kerk, maar ook een apart overzicht van de geschiedenis van iedere kerk. Zo kan men dus lezen hoe de kerk van Chatham, Edmonton enz. ontstaan is, welke moeilijkheden men te overwinnen had e.d. Daarbij komt vanzelf regelmatig de verhouding met de Christian Reformed Churches en de Protestant Reformed Churches aan de orde. Bovendien volgt dan nog een overzicht van de geschiedenis van de Can. Ref. Churches in Ontario en een overzicht van het gehele kerkelijke leven in Canada.

Allerlei vragen rond de emigratie en immigratie worden in enkele artikelen besproken.

Opgenomen zijn de statuten en het reglement van het ziekenfonds „Draagt elkanders lasten”, dat in het midden dezer kerken is opgericht; een benijdenswaardige uiting van de gemeenschap der heiligen, zoals de naam uitdrukt, al zal het goed zijn deze naam niet te strak te binden aan de directe bedoeling van Galaten 6:2.

Men merkt, dat men op elkander is aangewezen, en men wil dan ook elkander helpen. Dat dit nodig is, blijkt ook wel uit het uitvoerig artikel, dat opgenomen is over de „Unions”, de vakbonden. Deze vakbonden zijn door en door onchristelijk en vormen dan ook een permanent gevaar voor de kerk. Welk gevaar niet is te onderschatten, gezien ook hun monopolistische streven.

Zo hebt U een indruk van wat dit boekje U biedt. Niet alleen oriënterend voor aspirant-emigranten voor wie de bijvoeging bij deze kerken op het program staat, maar ook voor allen, die de samenvoeging der kerk op aarde, naar Ps. 122, ter harte gaat.

H. H. v. d. L.

POP. WETENSCH. SCHETSEN

Verandering

en bestendigheid in de natuur (1)

Wij leven in een wonderbare wereld. Wanneer het voorjaar is en men om zich heen weet te kijken, vraagt men zich af: is het nog nodig zo iets te zeggen? Groen in honderden, duizenden tinten, zoveel tinten, dat onze taal er ook bij benadering geen woorden voor heeft; tinten die in de morgenzon anders zijn dan in het middaglicht, en 's middags weer anders dan in de avond; tinten die zich nuanceren met de wind, die van dag tot dag als het ware zich versterken en weer verzwakken. Tinten van groen gecontrasteerd met andere kleuren zoals geen schilder of mode-voorst het zou aandurven: met het blauw van de hemel, het lila-paars van de prunus, het rossige wit der appels, het harde geel der psardebloemen. En in dit alles een haast benauwende groei-kracht, een streven van woekerende intensiteit naar wat er morgen moet zijn volgens 'n door EEN gestelde opgave, in een gloed van voortstromend leven. Dit alleen al, dit weinige (hoeveel meer zou er te melden zijn!) geeft voor wie gelooft iets, iets te kennen van de almachtige Schep- per van hemel en aarde, die met Goddelijke kracht dit alles onderhoudt en regeert; en doet herhalen de haast bange, eeuwenoude vraag: wat is de mens dat Gij zijner gedenkt? Al volgt dan mede: met eer en heerlijkheid hebt Gij hem gekroond, ook in het zien en bewonderen mogen van de schepping.

En, haast vanzelfsprekend, nu is het niet zo, dat hij nadere bestudering van de natuur deze bewondering vervaagt, of vermindert en plaats maakt voor de kalme waardering van een zekere vanzelfsprekendheid, Integendeel. Telkens, als de mens, door waarneming en door studie, iets, een weinig, heeft leren verstaan van de wijze waarop dit alles gecomponeerd is, neemt zijn verwondering toe. Ten dele doordat voor elke vraag waarop het antwoord gevonden is, er tientallen nieuwe oprijzen, die de idee van het volledig verstaan steeds verder verschuiven naar de terreinen der dwaasheid. Maar ook doordat wát wij verstaan zo onverwacht groots is, en een haast huiveringwekkende majesteit verradend in het geschapene en in de geschapene; maar dit laatste zij thans daar-gelaten.

Te weinig is hiervan onder ons bekend, Wel is de

Sebed van een blinde

Heer, Gij, Die mij met blindheid hebt geslagen,
in duisternis mij op deez' aard' doet gaan,
geef mij de kracht mijn kruis U na te dragen,
mijn kruis, achter het kruis mijns Heilands aan.

Ik dank U Heere dat ik mag geloven
dat ik in leven en in sterven ben Uw kind,
dat niets ter wereld mij Uw liefde kan ontroven
en dat Gij mij kastijdt omdat Gij mij bemint.

Blijf Gij mijn gids, dan heb ik niets te vrezen,
is straks mijn roeg voleind, schenk mij dan die gené
dat ik voor eeuwig van mijn blindheid word
[gezezen
en 'k met geopend oog Uw hemel binnenga.

A. J. H.

vraag: heeft de vrijmaking hier iets over te zeggen? God is toch volgens Zijn openbaring de eeuwig-onveranderlijke en de met ons meegaande in de tijd. Hoe dit ook zij, luisteren wij thans eerst naar de nadere toelichtingen der natuurwetenschap.

Alle beken stromen naar de zee, nochtans wordt de zee niet vol. Komt dit doordat de zee zo groot is dat zij niet merkbaar bijgevuld wordt in de korte tijden waarover wij iets weten? Welk het water uit de aarde steeds weer opnieuw, of ontstaat het steeds weer opnieuw uit de lucht en raken aarde noch lucht slechts schijnbaar nooit uitgeput doordat haar voorraden zo enorm groot zijn? M.a.w. als wij lang genoeg wachten, zou dan toch aan deze processen een eind komen?

De zaken zijn veel fijner geregeld. De zon verwarmt de zee en doet zo het water verdampen, deze damp verspreidt zich door de lucht. De wind voert de vochtige lucht mee (zeewinden zijn altijd regenwinden, bij ons en in Palestina), door de afkoeling wordt de waterdamp weer omgezet in water, soms in ijs. Zijn er fijne waterdruppeltjes dan ziet men wolken, nevels of mist; worden de druppels groter dan vormen zij regen; ijskristallen nemen wij waar als sneeuw, soms hagel. De regen zakt in de grond, ijs smelt na korter of langer tijd en dringt dan eveneens in de grond. Het water welt weer op, vormt weer beken..... ziehier de kringloop. Terloops zij opgemerkt dat waar water opwelt, er een waterhoudende laag is die óf zelf sterk heit en dus als het ware bij de wel voortdurend leegloopt, maar op de hogere punten door de regen wordt gevoed; óf, en dit is het meer gewone geval, een bijna horizontale waterlaag, rustend op en afgedekt door voor water ondoordringbare lagen, is ergens, dikwijls vele mijlen ver, aangesloten op een voedende verticale waterhoudende laag, vergelijkbaar met de watertoren van onze leidingen. Hoe hoger de verticale laag, hoe sterker de kracht van de bron..... als het water tenminste op zijn ondergrondse weg geen al te grote weerstanden heeft te overwinnen. De verticale laag zelf wordt dan weer gevoed door de regen.

Terugkerende tot onze beken: er is dus een kringloop. Hetzelfde water stroomt in de zee, wordt damp, wordt regen, dringt in de grond, komt in de beek, stroomt in de zee..... Verandering en blijving, de steeds voortdurende verandering is hier bereikt met steeds hetzelfde materiaal.

Dit kringloop-beginsel is in de natuur vele malen toegepast, daar waar een voortdurende verandering is bereikt met naar verhouding weinig materiaal; zo in de planten- en dierenwereld, wij komen hierop terug. Een ander voorbeeld is de bloedsomloop in ons eigen lichaam; dat het bloed hierbij rondloopt en niet voortdurend ontstaat en vergaet is pas ongeveer driehonderd jaar geleden ontdekt. Het stroomt voortdurend van de longen naar alle delen van ons lichaam, beladen met nuttige stoffen uit de lucht; en daarna weer terug langs andere banen naar de longen, alwaar nu schadelijke stoffen in de lucht worden afgelaten. Deze kringloop wordt in beweging gehouden door het hart dat als een pomp werkt, een dubbele pomp; de linkerhelft stuwt het bloed naar de longen toe, de rechterhelft van de longen af. En waardoor wordt het hart in beweging gehouden.....?

Hiermee zijn wij gekomen aan een andere vraag. Wij zagen een kringloop van het water. Het water is blijvend, is de kringloop zelf eveneens blijvend? Hebben de dichters gelijk die spreken van het eeuwig wettelende rad der natuur?

Men zij niet te haastig. Eeuwig is een zeer groot woord. De natuurwetenschap leert dat deze en alle kringlopen slechts in beweging gehouden kunnen worden ten koste van een voortdurende stuwkracht. Hier is dit de zon met haar warmte. Is deze onuitputtelijk of schijnt dit slechts zo..... de vragen blijken niet opgelost, maar verschoven. Sommigen schijnen nu de kwestie nogmaals te willen verleggen door aan te nemen dat ook in de zon een kringloop is: stof A wordt daar B, B wordt C, C wordt D enz., en Z wordt weer A; maar hoe dit ook zij, ook deze kringloop kan slechts in beweging blijven onder invloed van een kracht en deze laatste neemt dan toch voortdurend

af. En men den deze maal uit heeft dan niet hebben a alle vera entropie heeal. W tenschap schepping voir van. alleen be dan ook i de verste geweest :

De oly. Een ni nieuwe s De pa wereld" z enkel get te doen.

Men w ving van kampspel

Deze w Ze waren een litu gen, want een eredie men s, iichan

Deze o spelen ter niet meer religie, de nu de dt daemonis

Toen es landsi vuur, af Noorden, jubel der het olym ligleus gebroken

men s, v schoonhei de worde toorts va hoop, leid

Wannee rend relig van een sprekende barende e proeven. i

min in fa God van l die al ver levende G

Toen in den! — c „geviert”, sterdam z gekweten. licht der manifeste

Het raj bliceerd e meerde R aldus:

Namer werkend gelukkig oordeel t aan te r Doord hebben port. U ten aang

Wij m pische S zoo allee men ove karakter

Spreken olympisch-schriftuur ning en on

Wij he van het goed te tinguit, goed". Nu st mensch gelijke